

Slovenski dom

Stev. 20

V Ljubljani, četrtek 25. januarja 1940

Leto V

Nove razburljive vesti o tesnejšem vojaškem in gospodarskem sodelovanju med Sovjeti in Nemčijo:

Poljska Galicija v nemški vojaški upravi, nemške čete na poti v Odeso

London, 25. jan. o. Z vsakim dnem se bolj potrjujejo vesti, da je Nemčija sklenila dejansko pomagati Sovjetski Rusiji na finski bojišču. Neutrlni listi poročajo s finskih bojišč, kljub nemškemu zankanju, da so na finskem bojišču že nemški piloti. Po angleških vesteh imajo Nemci zbrano veliko število čet med Labo in Odro, kjer so velike vaje. Te čete niso pripravljene samo za vaje, temveč bi prišle v pomoč ob morebitnem nemškem napadu na skandinavsko državo.

»Times« poroča, da je Nemčija prevzela od Rusov poljsko Galicijo v vojaško upravo, Sovjeti pa so obdržali administrativni del uprave na tem ozemlju.

20. januarja poroča poročevalec, so našli na bivši poljsko-sovjetski meji na železniški postaji Podvolčiska 20 vagonov nemških vojakov. Tudi motorizirane čete in druge tehnične čete so odšle s te postaje v smeri proti Odesi, ob Črnem morju. Nemčija namerava v Odesi in v krajih, kjer so ruski petrolejski vrelci, pomagati sovjetskimi četami ob morebitnem napadu s strani Anglije in Francije na Rusijo.

General Toth, ki se je mudil nedavno v Lvovu, je odšel v Moskvo v spremstvu višjih nemških častnikov. V Moskvi bo nadaljeval vojaška pogajanja, ki pa jih drže v največji tajnosti.

Nemčija namerava pričeti cevovod od galicijskih petrolejskih vrelcev do Bratislave na Donavi, od koder bi vozila petrolej dalje. Zdi se pa, da od tega ne bo imela Nemčija takoj velike koristi, ker bodo takšna dela trajala najmanj leto dni.

Bukarešta, 25. jan. o. Romunski listi razpravljajo o razburjenju, ki je nastalo v Angliji in Franciji zaradi ustanovitve vrhovnega komisijskega za petrolej in o grožnjah, da bosta Anglija in Francija nastopili z odločnimi koraki, če bi Romunija hotela prodajati nemcem več petroleja, kakor pa ga je dosedaj. Listi trdijo, da novi komisijski ne pomeni nič izrednega, marveč je samo korak v okviru preosnovne romunskega gospodarstva, kakor to zahteva sedanja vojna. Listi napovedujejo ustanovitev podobnih komisijskega tudi za žito, rastlinska olja, les in druge predmete ter zavračajo trditve, da bi se bilo to zgodilo na pritisk Nemčije.

Budimpešta, 25. jan. m. Kljub številnim zankanjem madžarski krogi zatrjujejo, da postaja sode-

lovanje med Sovjetsko Rusijo in Nemčijo iz dneva v dan čedalje tesnejše. Znani nemški inženir general Toth, ki je zgradil Siegfriedovo črto in velike nemške avtomobilske ceste, je že 7. januarja odpotoval v Cernauti. V okolici tega kraja se je mudil teden dni, za tem je pa preko Berlina odpotoval v Moskvo, odkoder se še ni vrnil. Zdi se, da je njegova pot v Rusijo v zvezi z novim gospodarskim in vojaškim sodelovanjem med Nemčijo in Rusijo.

London, 25. jan. Reuter: Ministrstvo za informacije izve iz Moskve tole: Sovjetska vlada je uradno zankala, da bi bila petrolejske vrelce na sovjetsko-madžarski meji, na ozemlju zasedene

Poljske, odstopila Nemčiji. V Moskvi poudarjajo, da so vesti o tej nemški zasedbi nastale zaradi prisotnosti nemških uradnikov v Galiciji, kjer organizirajo selitev nemškega prebivalstva. Navzlic temu pa poročajo iz Moskve, da je nemška vlada dosegla od sovjetske vlade, da ne bo spremenila širine tira na železniški progi, ki veže Nemčijo čez Lvov z Romunijo. Anglija pripisuje tem vestem poseben pomen, ker je železniška proga Černovice-Lvov edina proga, po kateri lahko romunski petrolej izvažajo v Nemčijo, kajti Donava je zamrznjena. Zaradi tega je to privolilo sovjetske vlade treba smatrati kot znamenje za tesnejše sovjetsko-nemško sodelovanje.

Sestanek Balkanske zveze v Belgradu bo veljal posredovanju za rešitev spora med Romunijo ter Madžarsko in Bolgarijo

London, 25. jan. o. Londonski listi razpravljajo o bližnjem sestanku Balkanske zveze v Belgradu in pravijo, da bosta Jugoslavija in Turčija ob tem sestanku skušala posredovati pri Romuniji, naj bi za zdaj uredila svoj spor z Madžarsko in Bolgarijo, tako, da bi madžarskemu prebivalstvu v Transilvaniji ter bolgarskemu prebivalstvu v Dobrudži dala obširno avtonomijo, ki ne bi škodila samostojnosti in neodvisnosti vse države.

Atene, 24. januarja. o. Havas. Na čelu grškega zastopstva, ki se bo udeležilo konference stalnega sveta Male antante v Belgradu, bo predsednik vlade Metaxas. V zastopstvu bodo štirje višji uradniki zunanjega ministrstva. Med poljo se bo Metaxas ustavljal v Soliji in imel važen posvet s predsednikom bolgarske vlade Kiosevanom.

Solija, 25. jan. Bolgarski ministrski predsednik in zunanji minister dr. Kiosevanov je imel razgovor z dopisnikom turškega lista »Tan« ter v njem med drugim povedal naslednje:

»Bolgarija ne bo nikdar odstopila od svoje popolne neutrlnosti, ker ne more videti nobenih

koristi od vojne. Bolgarijo vežejo s Turčijo in Jugoslavijo vezi čedalje večjega prijateljstva.«

Carigrad, 25. jan. Turški list »Džumhuriyet« piše o položaju na Balkanu in v Podonavju. V tem svojem članku najprej razlaga zunanjo politiko Turčije, ki je, čim se je pokazala nevarnost, izdala nekatere varnostne ukrepe. Članek je napisal turški poslanec Junus Nami, ter se v njem med drugim zavzema za složnost Balkancev in izraža željo, naj bi se ustanovil blok držav ki bi štele skupno 70–80 milijonov ljudi. Tak blok bi bil tako močan, da ga ne bi smeli nihče napasti. Najzanimivejši pa je tisti odstavek v tem članku, v katerem se pisec zavzema za podelitev avtonomije bolgarskemu in madžarskemu prebivalstvu v romunski Dobrudži in Transilvaniji. Ta odstavek se dobesedno glasi:

»Če se že ne more rešitev spora glede teh pokrajin preložiti na poznejši čas, zakaj se ne bi že zdaj s podelitvijo avtonomije tem krajem izrazila želja, da se sklene trden sporazum pred velikimi nevarnostmi?«

Napovedi o popolni spremembi italijanske politike

če bi Nemčija še naprej podpirala širjenje ruskega vpliva v Evropi

Bruselj, 25. jan. o. Vodilni belgijski dnevnik »Le Soir« poroča, da se je v začetku letošnjega leta predsednik italijanske vlade Mussolini osebno obrnil na Hitlerja z vprašanjem, če so mu znani pravi nameni Rusije v Baltičnem morju in na Balkanu. Mussolini je pri tej priliki jasno izjavil, da se bo Italija odločno uprla ruskemu vdoru na Balkan. Če bi se novi sovjetski imperializem obrnil proti balkanskim državam, bo Italija prisiljena spremeniti svojo sedanjo politiko. Zdi se, da

je predsednik italijanske vlade pri tej priliki zahteval od nemškega voditelja tudi pojasnila, kakšne namene ima na Balkanu in v Baltičnih državah Nemčija ter v koliko ravna Sovjetska Rusija z njenim privoljenjem in vednostjo.

V tej vesti vidijo belgijski in holandski listi znamenje, da bi Italija utegnla stopiti odkrito na stran nemških nasprotnikov, če bi Nemčija še naprej podpirala širjenje sovjetskega vpliva in sovjetske moči na evropski zahod.

Sklepi glavnega odbora JRZ za takojšno preureditev vse države

Zahteve po spremembi načrta za volivni zakon

Belgrad, 25. jan. o. Na včerajšnji seji glavnega odbora JRZ, katere so se udeležili kot zastopniki Slovencev gg. dr. Anton Korošec, dr. Miha Krek, dr. Franc Kulovec, Fr. Smodej in dr. Klar, so bili sprejeti naslednji sklepi:

1. Politika narodnega sporazuma ni zadovoljila samo hrvatskega naroda, temveč je pokazala tudi privrženost Hrvatov kraljevskemu domu in državni skupnosti. S tem se je v tujini še bolj dvignil ugled Jugoslavije, ker se je ustvarilo prepričanje, da je vse ljudstvo kraljevine enotno in soglasno, tako da naša država lahko z velikim samozaupanjem gleda v bodočnost.

2. JRZ je prepričana, da se bo v bano-vini Hrvatski vestno varovala enakopravnost Srbov in Slovencev s Hrvati, tako da bodo tudi ti imeli ne samo iste dolžnosti kot Hrvati, temveč tudi iste pravice.

3. JRZ bo nadaljevala svoje delovanje za demokratizacijo političnih, socialnih in gospodarskih vprašanj, odklanjala pa bo vsako zlorabo demokratskih svobod pred prevratnimi elementi in anarhijo. Vedno smo pripravljene za vsako, pa tudi najmanjšo preosnovo, ki stremi za zboljšanjem političnih, socialnih in gospodarskih razmer na podlagi načel narodne svobode in enakopravnosti.

4. Glavni odbor je po referatu tajnika dr. Kreka podrobno razpravljal o na-

Sovjetski umik po ofenzivi na severu Ladoškega jezera

Stalin naj bi v kratkem odpotoval sam na finsko bojišče

Helsinki, 25. jan. o. Velika bitka na severu Ladoškega jezera se približuje koncu. Sovjeti so v to ofenzivo vrgli tri divizije (60.000), ki so skušale prodrati od Sumijervija v treh smereh: proti Soanlahtiju, Suistamu, ter Impilaitiju. Napredovanje sovjetskih čet so na krilih močno ovirale finske smučarske patrrole, sredina finske vojske pa se je umakala, dokler ni dosegla naprej določenih položajev, nakar je prešla v napad, ki so ga s strani podpirali lahko smučarski oddelki. Napad je bil tako silovit, da so se vse tri ruske divizije včeraj začele v obupnih razmerah umikati, ker jim je

Vesti 25. januarja

Nemške oblasti so spet ustavile pošiljatev italijanskega orožja namenjenega za Finsko, to pot že pri vetopu v Nemčijo.

Silen mraz je zavladal tudi v Berlinu. Saljivi Berlinčani pravijo, da je sibirski mraz dozdaj edina eurovina, ki so jo dobili od Rusov. Zaradi mraza, ki ovira promet, so ustavljeni vsi dopusti v nemški vojski.

Madžarski državni upravitelj Horthy naj bi bil po poročilu uglednega holandskega dnevnika »Het Volk« odpotoval v Rim na važen posvet s predsednikom italijanske vlade Mussolinijem. Poprej se je Horthy po poročilu tega lista zetal še z državnim poglavarjem neke madžarske sosede.

Angleška vlada išče 3000 angleških državljanov, ki znajo čimveč jezikov. Te ljudi bodo zaposlili pri cenzuri in pri poslušanju tujih radijskih poročil.

Prvi bataljon finske tujske legije — 1000 mož — je odpotoval te dni na bojišče. V njem so prostovoljci iz osemih evropskih držav. Bataljon sta organizirala bivši angleški podkonzul in trgovinski ataše nemškega poslanika v Helsinkih.

Japonski poslanik v Londonu Sigemicu je imel včeraj 40 minut dolg razgovor z angleškim zunanjim ministrom Halifaxom. Razgovor je veljal odnošajem med Anglijo in Japonsko, ki so se zaostriili, odkar so Angleži preiskali japonsko ladjo »Asama Maru« in pobrali z nje nekaj nemških državljanov.

Nemški guverner v Varšavi je izdal celo vrsto kazenskih ukrepov proti navijanju cen z živili. Za nekatere primere je določena celo smrtna kazen.

44 potnikov in 60 članov posadke z Italijanske ladje »Orazio« še vedno pogrešajo.

Turški trgovinski minister je včeraj izjavil da bo Turčija v kratkem podpisala novo trgovsko pogodbo z Nemčijo za izmenjavo blaga v znesku poldrugi milijon funtov šterlingov.

Nemška letalska družba Lufthansa je ustavila promet v Berlinu s Solijo in Carigradom, zaradi pomanjkanja bencina, kakor se glasi uradna utemeljitev.

Nemška vojna mornarica je zaplenila en švedski in en finski parnik, neki norveški parnik pa so Nemci spustili, ko so mu pobrali ves tovor.

Holandska vlada bo po izvedeni novi preenitvi državnega zlata znižala vrednost holandskemu goldinarju za 18%.

Za 9.000.000 dinarjev je bila včeraj prodana v Amsterdamu Rembrandtova slika, ki predstavlja umetnikovega sina.

Posvet japonskih poslanikov iz balkanskih in podonavskih držav

Budimpešta, 25. jan. o. Japonski poslaniki iz balkanskih in podonavskih držav ter iz Turčije in Italije se bodo 26. in 27. januarja esli v Budimpešti na posvet, ki bo veljal vprašanju sovjetske nevarnosti v Evropi in posledicam, ki bi se zaradi širjenja sovjetskega vpliva v Evropi rodile za Japonsko. Poslaniki se bod posvetovali tudi o tem, v koliki meri bi evropske države, katere neposredno ogroža boljševizem, mogle upreti se morebitnemu ruskemu napadu.

Napovedi o nemški ofenzivi konec februarja

Pariz, 25. januarja. Reuter: Francoski vojaški krogi opozarjajo danes, da je lahko v poldrugem mesecu pričakovati nemškega napada večjega obsega. Poudarjajo, da je sedanji mir na zapadnem bojišču treba smatrati kot znamenje, da bo tak položaj ostal še nekaj časa. V zadnji vojni so Nemci začeli ofenzivo na Verdun 21. februarja 1916 in da tudi sedaj nameravajo konec februarja začeti napad večjega obsega.

Načrti za združitev JRZ z bivšo radikalno stranko

Preds. nove stranke bi bil Aca Stano evič, podpredsedniki pa dr. Korošec, Cvetkovič, Trifunovič in Kulenovič

Belgrad, 25. jan. m. Svočnji sklepi glavnega odbora JRZ so v vsej tukajšnji javnosti vzbudili največjo pozornost, ker se je s tem sklepom stranka, ki je poleg HSS glavna nositeljica sedanje države, ustvarjena z narodnim sporazumom, postavila na tisto stran, ki zagovarja državno preureditev pred volitvami. S tem se je položaj popolnoma razčistil.

Za tak vrstni red reševanja notranjopolitičnih vprašanj so se izrazile tudi ostale srbske stranke, zlasti demokratska stranka. Naše časopise je pred dnevi poročalo, da bo prišlo do tesnejših odnošajev med JRZ in glavnim radikalnim odborom. V zvezi s tem poročilom prinaša danes tukajšnja »Politika« daljše poročilo, v katerem pravi, da potekajo pogajanja med zastopniki glavnega odbora radikalne stranke in JRZ o zbiranju vseh radikalov. Po poročilih »Politike« trajajo resni razgovori že pet dni. »Politika« pravi, da je znano, da je o božiču ministrijski predsednik Cvetkovič obiskal voditelja radikalov Aca Stanojeviča. O njunem razgovoru dosedaj še ni bilo ničesar objavljenega. Toda iz poučenih političnih krogov smo zvedeli, da je prišlo potem do sestanka med Dragišem Cvetkovičem in podpredsednikom glavnega radikalnega odbora, Mišom Trifunovičem. Sestanek je bil na pobudo predsednika vlade Dragiša Cvetkoviča. Čeprav drže v tajnosti podrobnosti o tem razgovoru, vedo za temeljna naziranja ene in druge strani.

Po mnenju glavnega odbora radikalne stranke je treba dopustiti, da se obnovi radikalna stranka, da se ji vrne njeno premoženje in da se pokličejo vsi radikali, da obnove svojo stranko. Na to naj bi bil sklican strankin kongres. Na njem naj bi izvedli tudi formalno združitev vseh radikalov. Glavni odbor bi prevzel dolžnosti in obveznosti za izvedbo zbiranja radikalov.

Po drugem predlogu, ki prihaja od strani zastopnikov JRZ, naj bi se združitev radikalov izvedla s spojitvijo JRZ in pristašev glavnega odbora JRZ bi se pretvorila v Jugoslovansko radikalno stranko z Aco Stanojevičem na čelu. Podpredsedniki bi bili: Miša Trifunovič, Dragiša Cvetkovič, dr. Anton Korošec in dr. Džafer Kulenovič. Tako preosnovana stranka naj bi nadaljevala z zbiranjem radikalov.

Po dosedanjih obvestilih o spojitvi JRZ in glavnega odbora radikalne stranke, tega radikali ne bi mogli sprejeti, ker člani tega odbora menijo, da bi to pomenilo vetop JRZ. Zato vztrajajo pri svoji zahtevi, da se mora dovoliti radikalna stranka. Računajo, da se bo to vprašanje kmalu rešilo, ker je že potekel zakoniti rok od dneva, ko je bila stranka priglášena za odobritev.

Iz vrst JRZ se sliši, da je Aca Stanojevič osebno pristal na predlog, da se izvede združitev JRZ in glavnega odbora radikalne stranke. Zato je naše časopise tudi napisalo, da bi moglo priti do tesnejših odnošajev med JRZ in glavnim odborom.

Grozen umor v Malih Braslovčah

Danes ponoči je neznan ropar, verjetno Hace, ubil in oropal 78 letno staro

Braslovče, 25. januarja. Pred nekaj meseci smo poročali o roparskem napadu, ki je bil izvršen na sestri Prislavovi v Malih Braslovčah. Dobrih 100 korakov od Prislavove domačije pa je bil nocoj izvršen roparski napad in umor 78 letne zasebnice Neže Puncerjeve p. d. Mekušove. Ta drugi rop in umor vzbujajo povsod globoko žalost. Vso okolico je silno pretresel ta zverinski zločin, ki sta ga po vseh okolišninah sodeč izvršila dva silovita razbojnika. Uomorjena Neža Puncerjeva je bila dobra ženska, vachna, usmiljenega srca ter je rada podpirala reveže.

Sestri Marija in Neža Puncerjeva sta pred časom izročili svojo lepo domačijo in posestvo nečakinji Rozaliji poročeni Cilenšek. Sami sta se nato preselili v sosedno hišico. Mirno sta živeli, složno in varčno. Prihranili sta si z varčevanjem precej denarja, kar je moralo biti znano tudi razbojnikom. Nocoj pozno ponoči je prilomastil v hišo neznan moški divjega obraza. Siloma in deloma z vitrihom je odprl hišna vrata. Ropot je zbudil Marijo Puncerjevo, ki je vstala in prižgala električno luč. Razbojnik pa je takoj ugasnil luč in z vso močjo udaril Marijo po glavi. Od strahu in silovitega udarca se je takoj onesvestila. Sestra Neža pa se je krčevito upirala razbojniku. Zama-

šil ji je usta, da ni mogla klicati na pomoč, jo vrgl na tla in toliko časa z rokama davil za vrat, da se je zadušila. Marija Puncerjeva se je iz nezvesti prebudila davi okoli 1. Nežo je našla ne-gibno. Poklicala je hitro nečakinjo Rozalijo, gos-podarja Cilenška in vsi trije so hiteli v Braslovče po duhovnika, zdravnika in orožnike. V hiši je bilo vse razmetano. Na tleh so našli dva stotaka. Neža je bila mrtva.

Pri življenju ostala sestra Marija je kratko orožnikom opisala osebo razbojnikov. Bil je ve-like postave, dolgega in suhega obraza in velikih brk. Orožniki so takoj davi začeli zasliševati so-sede in vaščane Malih Braslovč, ki so povedali, da sta se podnevi klatila dva neznanca, med nji-ma tudi eden, katerega opis se točno ujema z raz-bojnikom.

Po dejanskem stanju, ugotovljenem na kraju roparskega napada in umora, je očitno, da sta pri tem strašnem razbojništvu sodelovala dva zločince, ki sta po končanem dejanju krenila v smer proti Smartnem ob Paki. Domnevajo, da je ta umor in rop izvršil prosluli tolovaj Tone Hace, doma iz Podcerkve, občina Stari trg pri Ložu. Koliko je razbojnik odnesel denarja, trenutno ob času tele-fonskega poročila še ni znano.

Strašna ljubavna tragedija v Mariboru

Maribor, 25. januarja.

Vso okolico mejskega predmestja, kjer se na-haja med drugim tudi tekstilna tovarna Hutter, je davi ob zgodnjih urah pretresla vest o strašni lju-bavni tragediji, ki se je davi ob 5 odigrala in kon-čala v predlinškem oddelku tovarne Hutter. Zrtev tragedije je postala 16 letna deklica, zaposlena v omenjeni tovarni. V omenjeni oddelku tovarne je ob 5 vstopil 28 letni Adam M.

Razgledoval se je po oddelku. Ko je zapazil 16 letno delavko Marijo Tomak, doma iz Cirkovec, kjer je on služboval, je mirno stopil do nje, potegnil iz žepa samokres in oddal prvi strel proti dekletu. Zadel je v glavo. Takol se je Tomakova zgrudila nezavestna na tla in čez nekaj

časa je umrla zaradi izkrvavitve v možganih.

Je po prvem strelu hotel oddati še drugi strel, namenjen samemu sebi. Samokres pa je odrekel. Naglo so priskočili delavci, ga z močjo prišli in trdno držali toliko časa, da je prišla po njega po-liscija, ki je bila o tragičnem dogodku takol tele-fonično obveščena iz tovarne.

Poliscija je prevzela in ga od-vedla na policijsko upravo, kjer je nato sledilo formalno kratko zaslišanje. Morilec je izjavil, da je že večer, v sredo, prišel iz Cirkovec v Ma-ribor z namenom, da obračuna z dekletom, ki mu je odpovedalo ljubezen. Še dopoldne bo sledilo temeljitše in podrobnejše zaslišanje.

Kakšni so bili motivi za ta njegov zverinski zločin. Po zaslišanju bo izročen okrožnemu sodišču.

Snežiti je nehalo, mraz pa je pojenjal

Zaradi hude burje je železniški promet na progi Zagreb-Split spet prekinjen

Včeraj so v vsej državi zaznamovali mnogo višjo temperaturo kakor poprej. Povprečno se je toplota gibala od 4 do 9 stopinj pod ničlo. Skoro v vseh krajih države je sneg nehaj padati in tako so oblasti lažje začele čistiti zametene železniške proge in ostale prometne zveze. Omejitve želez-niškega prometa je prinesla to korist, da se je zmanjšala obtežitev prog in s tem je dana večja verjetnost, da ne bo več tako velikih zamud kakor doslej. Pač pa delajo sneg in snežni plazovi velike zapreke na železniških progah od Zagreba proti Sušaku in Splitu. Predvčerajšnjim so morali zaradi visokega snega prekiniti promet na progi proti Sušaku. Kmalu nato so progo očistili, toda iste zapreke so se ponovile včeraj, ko so morali promet spet za krajši čas prekiniti. Mnogo hujeje je na progi proti Splitu. Zlasti na odseku Gračac-Knin piha silovita burja, ki preprečuje sploh vsak že-lezniški promet. Vlaki iz Zagreba vozijo samo do Gračca, od Splita pa samo do Knina. Ves osebni in tovorni promet je torej na tej progi ustavljen. Burja je nevarna, saj piha z brzino 150 kilometrov na uro.

Bosanske železnice pa se morajo boriti ne-nehno s plazovi. Prejšnje dni je bilo v tamkajšnjih krajih hudo mraz, saj je živo srebro nihalo vedno okrog 15 do 19 stopinj pod ničlo. Cim pa se je pred dnevi nekoliko ogrelo, so se začeli trgati veliki snežni plazovi. V bližini Mostarja in Sara-jeva so bile na več krajih zasute vse železniške proge. Sicer so delavci sneg kmalu odmetali, ven-dar pa so imeli vlaki velike zamude. Blizu Čuprije v Srbiji je sneg zametel tovorni vlak. Tam vleče ostra košava, ki je v teh krajih reden zimski pojav. Ker je snega zapadlo zelo visoko, ga veter raznaša od kraja do kraja. Marsiktera hiša v Čupriji in Nišu je zametena čisto do strehe. Zavoljo tega vetra tam ni nobenega prometa po cestah.

Drugod v državi se promet razvija kolikor toliko redno. Pač pa napovedujejo vremenslovci, da moramo pričakovati za prihodnje dni prej mraz kakor pa tople vreme. Ti vremenski preroki pravijo, da se zavoljo tega zaenkrat še ni treba bati poplav, čeprav traja na skrajnem jugu države tople vrme, ki je pospešilo topljenje snega. Reke so tam sicer vse že narastle, vendar pa bregov še niso prestopile. V Pelagoniji imajo že nekaj dni 6 stopinj nad ničlo.

Smrt vznemirja Craigley College

Pa čeprav ga ni hotela kazati, kadar so bili v hiši gostje, ni bila gospa Dodd nič manj pazljiva do njega kakor do ostalih učencev, in prav to ji je treba šteti v posebno zaslugu. Prav to pa je narekova-lo siru Willfridu posebno hvaležnost. In res se je čutil šel policije toliko dolžne-ga Doddovim, da je mislil, da ni zlata na tem evetu, s katerim bi se mogel obdol-žiti. Za ameriška dvojčka je imela gos-pa Dodd mnogo manj simpatij kakor za ubogega Dereka. Gledala ju je, kako tr-masto stojita in molčita in kako se jima njuna mačeha zaman laska. Pristopila je k tej skupini, da bi pomagala čimprej prebiti led...

»Da bi le vedeli, gospa Bernard-Mose, kakšno veselje imata Irvin in Erik za naravoslovje! V najkrajšem času sta se naučila vsa imena cvetov in vseh metul-jev, kar jih je tukaj.«

Gospa Bernard-Mosse je pobožala svoja pastorka z vedrim smehljajem. »Zares? Tudi moji mož mi je pripove-doval o tem njunem veselju!«

Obrnila se je k Eriku, hoteč pokazati dobrohotno zanimanje: »Povej mi ime tega lepega angleške-ga cvetja.«

Dvojčka sta se namah sprostita in za-čela navdušeno brbljati, toda na stenski uri je odbilo poldevetih.

»O! Če je prišel čas, da greste spat, otroci!« je vzkliznila gospa Dodd. Nastalo je nesopratno običajno poslav-ljanje. Derek Pamberley je zapustil svo-jege očeta, ne da bi rekel iz besedico. John Lucas je poljubil svojega očeta na lice, ker je bilo tako pač v navadi. Brata Moseja sta sprejela hladno vsek svojo denarnico z enim funtom, to jima je po-nudila njuna mačeha, toda odločno sta se obrnila, ko ju je hotela poljubiti. Končno so otroci voščili »Lahko noč!«

Na gornjem nadstropju se je Mosee mlajši oddvojil od svoje skupine in odšel v svojo spalnico, ostali pa so odšli v spal-nice B.

Cim so bili stopili v sobo, so učenci planili na Mosejeve starijega, ki se je bil začel slačiti. Bil je kriv dveh stvari: prvič, ker je zagrešil napako pri igri, dru-gič pa zato, ker ni imel take matere, ka-kor so bile vse ostale.

»Kje se kupujejo take matere, Mosee? Kajne, da je kriv dveh stvari: prvič, ker je zagrešil napako pri igri, dru-gič pa zato, ker ni imel take matere, ka-kor so bile vse ostale.«

»Stavim, da mu je dala lepo nagrado, svojemu malemu dvojčku, ker nam je pomagal, da smo izgubili igre!«

»En funt... funt!« se je pačil Derek Pamberley. »Ona... ona... mu je da... dala en funt!...«

Erik je oprezno in previdno stopil k svoji postelji.

»Zdaj sem prvokrat videl to žensko!« je zamrmral. »To ni moja mati!«

»To bi mogel videti tudi slepec!« je zatrobental neki glas. »Ona ima vsaj kr-šćanski nos!«

Gromki smeh se je razlegel ob tej ša-li, najbolj vročestveni pa so se vrgli na Mosejeve starijega in začeli opletati po njem z brisačo. Morda bi prišlo celo do resnejšega pretepa, da se ni vmešal Rogers, ki je bil povrh tega, da je bil ka-pitan nogometnega moštva, še reditelj v spalnici. Ukazal je učencem, naj gredo narazen. Otroci so se do neke mere po-korili. Takoj nato pa so se odprla vrata, in Harvey Nettton je pogledal v sobo.

»Čas je, da zaspite! Ugasnite luč, pa nobene besede več!«

»Lahko noč, gospodi! Ali nam bi, pro-simo, pustili vrata odprta? Dušimo se!«

»Dobro, pustil bom vrata odprta. In sedaj spite!«

Luči so ugasnile in v nekaj trenu-tkih se je spalnica B potopila v grobno tišino.

Na svoji postelji, blizu vrat pa Lucas nikakor ni mogel zaspati. Bobi, ki jih je poprej jadel (in kateri so se mu zdeli pre-več votli), so mu težili želodec. Nemoda se mu je tudi vse življenje zadržala težko... Jutrišnji dan se mu je zadel kot obupna zapletenost... Oče, ki se bo v vsej verjetnosti spet »postavil« s po-bebnim napevom pri skupni molitvi...

Klavirski ura pri gospičinu Santaiy, ki se gotovo domisluje, da se je on naučil igrati »Uspavanko« z levico... Pa tudi gospa Blouner, nadzornica, je sposobna, da nas pred kosilom počasti s porcijo grenke soli... Če ne bo šlo na boljše...

Ni bilo še popolnoma temno, toda le-sene pregrade med posteljami so branile Lucasu, da ni mogel videti vse spalnice. Videl je lahko samo Mosejevo posteljo, ki je bila nasproti njegovi, in skozi vrata na del hodnika. Toda lahko je slišal vsak šum, kakor na primer skripanje postelje, smrčanje, ki je prihajalo iz Mosejeve po-stelje in ni hotelo na noben način prene-hati... In bi je postajalo čedalje močnejše... Da bi ga vrag, tega Moseja! Kaj ni bilo dosti, da je za čez dan vse zavozil? In zdaj še smrči?

Lucas že ni mogel več prenesti tega nosnega koncerta. Vstal je, vzel kos mila s sosednjega umivalnika in pristopil k Mosejevi pregraji. Ob medli svetlobi, ki je padala skozi okno, je vstaknil mlo v Mosejevo odprta usta. Mosee je začel pljuvati in mrmrati, toda prebudil se ni, temveč se je obrnil le na drugo stran. Mlo je padlo iz ust na blazino, nakar je začel Mosee navadno dihati. Staro preiz-kušeno ereditvo je rodilo željni uspeh.

Lucas se je spet vlegel, toda zaspati je ni mogel. V svojem vznemirjenju je slišal tudi najmanjši šum v hiši. Glas go-spodične Sofije, ki je spodaj pela gostom v razvedrilo. Ko je obmolnila, se mu je

zadelo, kakor da sliši globoki bas svo-jege očeta... V vsej hiši se so odpirala in zapirala vrata, eluzinčad je hitela kon-čevati svoje delo, da bi mogla spat. Po živzgu vlaka, ki je husnil nekje nedaleč mimo šole, je sklepal, da je že zelo po-zno ponoči.

Na koncu hodnika je v sobi Harveya Netttona besno ropotal pisalni stroj. To je bil zelo dobro poznan zvok. Lucas se je bil navadil, da je zaspal ob tem hitrem ritmu, toda to noč so bili udarci stroja nekam polni zlih slutenj. Trikrat se mu je vsililo vprašanje, kakšno je moralo ne-ki biti to delo, ki je tako dolgo zadrž-valo profesorja angleščine?

Zakaj se je on tako redno bavil s tem delom, pa naj je bil dežurni ali ne? Koga je neki tipkal tako neznančno dolgo pi-mo?

V spalnici je bilo zadušno, čeprav so bila vrata in okna odprta. Od časa do časa je blisk razsvetlil okno nad Moseje-vo posteljo, oznanjajoč s tem, da popol-danska navihla najbrže še ni rekla svoje zadnje besede. Da bi potlačil misel svoje bolečine v želodec, je Lucas začel šteti sekunde med posameznimi bliski... Ena, dve... tri... štiri...

Prišel je do petindvajset, ko so se na hodniku zaslišali lahni koraki. Vzravnal je v postelji in čutil strah. Neka pri-kazen se je približala, zastala med vrati in čisto polahko pristopila k Mosejevi pregraji.

Ljubljana od včeraj do danes

Zimsko vreme se je naglo spremenilo

Silovit nalet snega v zadnjih dveh dneh je po noči prenehal. Ze včeraj dopoldne ni več ur snežilo in se je počasi pojavljalo južnejše vreme. Popoldne je snežni val dobri dve uri skušal pri-dobiti v svojo korist situacijo. Melo je prav moč-no. Nato pa je proti noči začel nastopati vremen-ski preobrat. Dobrih 6 dni je snežni val oklepal Slovenijo. V tem času je padlo po mnogih krajih do 1.50 m snega, na planinah pa je sneg s starim vred dosegel višino 2.50 m. Hudi zameti so po Kočevskem in v notranjskih gozdovih visoki od 5 do 10 metrov.

Včeraj popoldne je z mnogih streh začelo kapati. Napravile so se dolge, ledene sveče, ki so jih morali pri mnogih strehah zbijati, ker so bile nevarne za pešce. Cestno nadzorstvo še vedno marljivo odvažja sneg. Po nekaterih ulicah, kjer so glavni in veliki kanali, so sneg metali kar v ka-nale. V dveh dneh so izvozili okoli 2000 voz v Ljubljano. To je okoli 8000 m³ snega v teži okoli 1.600.000 kg.

Zivilski trg je bil včeraj slabo zaseden. Močno primanjkuje jaje. Je čas, ko kure ob tem času ne nesejo. Včeraj so prodajalke zahtevale kovača za 6 jaje, nekatere celo za 5 jaje. Eno jajce je bilo po 1.75 din, celo 2 din so zahtevale branjveke.

Splošna vremenska situacija gre na boljše. Termometer je davi kazal najnižjo temperaturo v Črnučah -8°C, pa že dopoldne se je živo srebro začelo počasi dvigati proti ničli.

Stanje voda v Sloveniji je doseglo najnižje stopinjo pod normalo. Ob Savi postavljene elek-trarne od Kranja do Tacna ne morejo obratovati zaradi prenizke vode. Sava pri Tacnu kaže okoli 40 cm pod normalo.

Jutranja temperatura v Sloveniji se je splošno dvignila za 3 do 5 stopinj. Posledica v železniškem prometu je, da je danes promet znatno izboljšan ni da vlaki prihajajo v Ljubljano z manjšimi za-mudami ko prejšnje dneve.

V bolnišnico so jih sprejeli

Čas Leopold, progovni delavec iz Gornjega Dolca pri Misljah je pred dobrima pol leta padel s česnje in se pri padcu pobil. Menil pa je, da poškodb niso takoga značaja, da bi moral iskati po-moči v bolnišnici. Ker se pa bolečine niso poleg-le, je prišel sedaj čez pol leta iskat zdravja v bolniš-nico.

Vpokojena poštna uradnica Wester Rozalija iz Ljubljane je padla doma na hodniku in si zlo-mila levo roko.

Kokalj Franciška, delavka iz Tomačevega, se je s kolesom peljala v službo. Pa je padla in si na-lomila desno nogo.

Pavlin Oskar, 13 letni sin zidarskega polirja iz Ljubljane, si je pri smučanju zlomil levo roko.

Grund Mirko, rezbarski vajenec, si je poško-doval desno nogo.

Križman Janko, sin kočarja, je padel čez prag in si poškodoval levo nogo.

Vital Matija, sin posestnika iz Doba, je padel na poledeni cesti in si poškodoval levo nogo.

Plestenjak Jan, književnik iz Ljubljane, je po nesreči padel po stopnicah in se potolkel.

Groznič Alojzij iz Grosupljega si je pri delu zmečkal prste na levi roki.

Zakelj Tone, sin delavca iz Stražišča, si je pri smučanju poškodoval desno roko.

Premog za mestne reveže

Premog za reveže je mestni socialni oddelk pričel deliti prvi teden meseca v stari cukrarni, ki je v kratkem letu postala v resnici zavetišče vsem najbednejšim našega mesta. Dobri gospod ravnatelj Jagodic z Gradu, ki ob vsaki priliki dá mestnemu socialnemu uradu na razpolago svoje dragocene izkušnje, je tudi to pot prevzel težko nalogo, da je v najhujšem mrazu delil revežem premog, kakor ga deli tudi pri Rdečem križu. Pet dni po vrsti so prihajali k njemu od zgodnjega jutra pa do noči reveži z vozčki, da bi odpravili in s premogom založili tudi po 100 strank na dan. Ne-kateri so dobili po 100 kg, seveda predvsem samci, drugi po 150 in 200 kg, a tudi po 250, 300 in celo 350 kg premoga, da se bodo lahko družine grele vso zimo. Pomisliti pa moramo tudi, da je velik

življenjske korenine. Surovost in nenravnost naraščata; najbolj glasno pa nas kličejo šte-vilni uhoji v pijanosti, da vendar nekaj storimo zoper alkoholizem.

Iz teh vzrokov se je znova oživila treznost-na organizacija v obliki »Društva treznosti« v Ljubljani. Društvo bo zbiralo zdržnike in trez-nike, ki naj s svojim zgledom in propagando vse povsod širijo smisel za treznost.

Svojo skrb bo posvečalo po možnosti tudi alkoholikom-bolnikom in njih družinam, takih alkoholikov je v Sloveniji okoli 10.000 — in vsem, ki tipe zaradi alkoholizma.

Sedež ima društvo v Karitativni pisarni v Ljubljani, Marijanišče. Tam se sprejemajo vsi dopisi in dajejo vsa pojasnila.

Matineja društva ljubljanskih konservatoristov

V času, ko se zdi, da hoče surova sila prevla-dati vse, kar je duhovnega, se čuti vedno bolj po-treba po duhovnih vrednotah. Kljub vedno večji zagledanosti v materijo občuti človek, da je re-šitev v ravnesvju med duhovnim in materialnim in si zato išče poti nazaj v duhovni svet. Tudi mladina občuti nujnost duhovnega preroja; to se je pokazalo na matineji Društva ljubljanskih kon-servatoristov, ki je bila zelo dobro biskana. Pri-reditev je bila v nedeljo dopoldne v Hubadovi dvorani, kar je omogočilo, da so sodelovali tudi gojenci orgelskega oddelka.

Uvodno besedo je govoril g. dr. Cvetko, ki je poudaril predvsem potrebo duhovnega preroja mladine s pomočjo glasbene umetnosti.

Na pestrem sporedu so se sešili zelo različni izvajalci. Posebnost so bile skladbe za rog in klav-ir in za tri rogove, ki so jih izvajali Jože Zu-pančič, Viktor Pokorny in Primož Ramovš. Orgel-ske skladbe sta podala s pravim muzikalnim iz-razom Peregrin Capuder in Viktor Fabiani. Solo-pevke točke sta izvajala sopranistka gđ. Marija Tiran in tenorist Janez Lipušček, ki je že posebno priznanje za svoje odlično izvajanje. Solistične klav-irske točke sta izvajala Rafael Elletz in Jože Osana, klavirsko spremljevanje pa je oskrbel Sa-mo Hubad.

Prireditelj je uspeša izredno dobro in bi bilo želeti, da bi bile take prireditve v kaki večji dvorani.

Murska Sobota

Banovinska bolnišnica v Murski Soboti. V pre-teklem letu je bilo v bolnišnico sprejetih 8632 bol-nikov, ozdravljenih pa je bilo 8783, ker je 101 bolnik ostal v bolnišnici še iz prejšnjega leta. — Umrla je 97 bolnikov in je umrljivost relativno majhna, ki znaša komaj 2.6%. Število bolnikov, ki iščejo zdravje v bolnišnici, vedno bolj narašča. Tudi število operacij stalno raste. Tako je bilo še v letu 1938 sprejetih v bolnišnico 3070 bolnikov, operacij je bilo 1344, v letu 1939 je bilo spre-jetih bolnikov 562 več, število operacij pa je na-raslo za 546.

Prostori, kjer se sedaj nahaja bolnišnica, niso primerni in bi bila nujno potrebna nova bolniš-nica. Pred vsem pa so prostori pretisni, če upo-števamo, da število bolnikov raste z leta v leto. Banska uprava je baže naredila že načrte za novo bolnišnico, kateri bise verjetno kmalu realizirali, če ne bi to preprečile današnje razmere.

Zaradi trčenja z vlakom se je moral zagovarjati

Pred okrožnim sodiščem v Mariboru je bila danes razprava proti 39 letnemu sofarju Janku Mendeku iz Sp. Hajdine, ker je dne 4. septembra lanskega leta zakrivil znani karambol na železniškem križišču v Pušcinah. Mendek je omenjenega dne peljal s tovornim avtomobilom, ki je last Stan-ka Zupaniča iz Ormoža skozi Pušence proti Strni-šču. V Pušcinah gre državna cesta čez železniško progo železnice Ormož-Ljutomer. Ta proga ni za-varovana z zapornicami, pač pa je ob križišču običajno evarilno znamenje. Ko se je Mendek bližal s tovornim avtomobilom, na katerem sta se poleg njega nahajala še dva delavca, železniški progi, je baš prihajal iz smeri od Ormoža tovorni vlak ter je strojevodja pred križiščem dajal pred-pisane signale. Ko pa je Mendek opazil vlak, je namesto, da bi avto ustavil, še povečal hitrost, da bi se pred vlakom zdrnil pred progo. Strojvodja je uvidel, da bo trčenje neizogibno, pa je začel vlak zavirati, toda še poprej je prišlo do karam-bola ter je lokomotiva tliščala avto kakih 20 m pred seboj. Kakor po čudežu se nobenemu izmed ljudi, ki so se na avtomobilu nahajali, ni ničesar zgodilo, avto pa je bil čisto razbit. Mendek se za-govarja, da vlaka ni pravočasno zagledal, potem pa, da mu niso več delovale zavore.

Obsojen je bil na dva meseca strogega zapora, pogojno na tri leta.

Od tu in tam

Vendarle je prišlo do sodelovanja med zagrebško in belgrajsko Delavsko zbornico, kajti do sedaj so Hrvati odklanjali vsako sodelovanje z drugimi Delavskimi zbornicami in so izstopili iz osrednjega tajništva Delavskih zbornic. Pred dvema dnevi pa so bili zagrebški delegati v Belgradu in postavili zahtevo, da se zamenjata delegata Jugoslovanskih delavskih zbornic pri Mednarodnem uradu za delo v Ženevi, in sicer socialist Bogdan Krekič in dr. Levin Steinitz. Le v tem primeru bi zagrebška Delavska zbornica sodelovala z belgrajsko. Poleg tega predlagajo zagrebški delegati, da bi bil odsej trije delegati v Ženevi. Predstavnik belgrajske zbornice bi bil pravi delegat, zagrebški bi bil njegov namestnik, ljubljanski pa bi bil tehnični svetovalec.

Krog dva milijona dinarjev primanjkljaja so ugotovili organi banke oblasti na občini v Slavonjski Požegi. Štiri leta so uradniki mestnih podjetij in uradov manipulirali svojevredno z denarjem in oškodovali občino za ogromne vsote. Akte so enostavno metali v koš, z njih pa pobirali neuničene kolke. Uničevali so tudi knjige terjatev in navadno vpisoval, da je bila terjatev za plačana. V resnici pa so uradniki denar prejemali, pa ga spravili v svoj žep. Samo mestna električna centrala je oškodovana za več kakor 1.3 milij. din.

Za prevzem belgrajske radijske postaje se je začela pogajati država z družbo, ki je bila do zdaj lastnica postaje. Lani je bil namreč izdan zakon, ki daje ministrstvu pošte pooblastilo, da sme razlastiti radijske postaje v Zagrebu in Belgradu. V Zagrebu se je stvar že uredila, le finančno ministrstvo mora odpreti kredit za izplačilo odškodnine delničarjem. Z belgrajsko postajo pa je težje, ker so delničarji postavili previsoke denarne zahteve. Večino delnic ima družba Marconi Company v Londonu, ki sedaj zahteva vsega skupaj okrog 19 milijonov dinarjev odškodnine za investicije, razne preureditve in za nadomestilo za zaslužek, ki bi ga družba imela, če bi dosedanja pogodba držala še do leta 1944. Zastopniki oblasti pa tolikšnega odškodninskega zneska niso hoteli odobriti, temveč ponujajo le okrog 8 milij. din odškodnine, ker menijo, da si je družba previsoko zaračunala izgubljeni dobiček in je povrh tega tudi vrednost materiala previsoko ocenila. Nova komisija bo ponovno ocenila vse premoženje radijske postaje in potem se bodo pogajanja za odkup nadaljevala.

Zadnja dva meseca je bila vinska kupčija v Dalmaciji kaj živahna. Samo decembra so izvozili okrog 450 vagonov vina, večina na Hrvaško in v Slovenijo. V tujino ga je šlo 121 vagonov, in sicer na Češko in Moravsko, v Holandijo, Švico in Nemčijo. Posebno vinogradniki na otokih so naredili dobre kupčije. Povečini se je vino prodajalo po 250-420 din hl.

440 vagonov moke je kupila zadnji teden pri nas Nemčija. Po trgovinskem sporazumu se je Nemčija obvezala, da bo kupila pri nas več sto vagonov moke, toda dolgo časa Nemci niso hoteli kupovati z izgovorom, da so cene moki previsoke. Pred nekaj dnevi pa se je kupčija le začela. Obenem so Nemci nakupili tudi 200 vagonov otrobov.

Banska revizorja je pognal iz občinske hiše župan v Djačkovcih. Ker so se ljudje pritoževali nad nepravilnostmi na občini, je banska oblast iz Zagreba poslala dva revizorja, da bi pregledala poslovanje. Revizorja sta se zglasila pri županu, toda že naslednjega dne je dobil eden od njiju od župana pismo, naj se ne prikaže več v občinski pisarni, če ne bo, da bi ga doletelo kaj hušnje. Župan mu je zagrozil celo to, da ga bo dal izgnati iz občine s pomočjo članov kmetijske zaštite. Revizorja sta se sprva skušala z županom pogovoriti, toda Devčič je bil neodjejljiv. Nazadnje sta revizorja odšla in prijavila dogodek oblasti. Zanimivo je pri tem, da so sami pristali HSS zahtevali revizijo občinskega poslovanja, po drugi strani pa je Devčič zagrozil revizorjem z napadom članov kmetijske zaštite. Prebivalstvo zaradi tega z zanimanjem pričakuje, kaj bo ukrenila banska oblast.

Znani gasilski delavci na Hrvaškem Stanko Zagar, ki je bil tudi starejša gasilskega zajednice na Hrvaškem, je pred nekaj meseci podal ostavko na svoje mesto. Ostavka je izzvala veliko zanimanje, saj je bil Zagar znan kot prvoborilec za decentraliziranje gasilskih zajednic in obenem najboljši organizator hrvaškega gasilstva. Zakaj je podal ostavko, tega javnost ni izvedela. Pač pa so sedaj časopisi objavili njegovo izjavo, s katero umika svojo ostavko. Zagar pravi, da je bil nedavno poklican k dr. Vladku Mačku in tam so ga prosili, naj v korist hrvaškega gasilstva umakne svojo ostavko in spet prevzame vodstvo hrvaškega gasilstva. Stanko Zagar se je temu posredovanju vdal in umaknil ostavko.

Ponarejene potne liste je izdajal ljudem po-heljski uradnik Anton Čeplak v Slavonjski Požegi. V prvi vrsti so se k njemu zatekali ljudje, ki si niso upali na reden način pridobiti pravice za potovanje v tujino. Čeplak je tem ljudem izdajal potne liste za nagrado 500-1000 din. Mož se zagovarja, da je ponarejal podpis svojih predstojnikov na potnih listih samo zato, da bi pomagal do kruha ljudem, ki so hoteli oditi v tujino na sezonsko delo. Čeplaka so seveda zaprili.

Nesvesto ženo in njenega svodnika je s sekiro pobil Asan Čota iz Djačkovice. Mož je hodil z doma na delo, njegova mlada žena Zulfka pa se je sestajala z mladim sosedom Muhom. Vaščani so Asana opozarjali na ženo, toda mož ji je preveč zaupal, da bi verjel vaškim govoricam. Končno pa se je sam po naključju prepiral, da ga žena vara. Sklenil se je maščevati. Dejal je nekega dne, da gre na delo. V resnici pa se je bil v hišo skril in čakal na priliko. Muho je kmalu prišel v hišo in nato sta se z Zulfko lepo bavala. Asan se je skril v omaro in čakal. Čim sta se pa žena in Muho zamotila, je planil nanju in ju s sekiro pobil do smrti.

Načelnika odseka za pospeševanje zunanje trgovine pri trgovinskem ministrstvu dr. Milutina Petroviča je odstavlil in izvolil sodiški minister dr. I. Andres. Ugotovilo se je, da so se dogajale velike nepravilnosti v ekspozituri imenovanja urada v Pragi in v centrali sami. Ze svoj čas je trgovinski minister dr. Vrbanič imenoval posebno komisijo, ki je pregledala vse delo dr. Milutina Petroviča in štirih njegovih najbližjih sodelavcev. Takrat je komisija ugotovila nepravilnosti, vendar pa je zopet neka tajinstvena roka posegla vmes in preprečila kaznovanje krivcev. Prva komisija je bila odstavljena, imenovana pa druga, ki je prinesla resornemu ministru poročilo, da je dr. Petrovič s tovariši delal vselej in povsod pravilno. Kljub tej ugotovitvi pa so se slišali prepogosti glasovi izvoznikov, ki so se pritoževali nad nepravilnostmi in krivicami. Minister dr. Andres je dal stvar ponovno preiskati in nazadnje odstavlil dr. Petroviča in štiri njegove sodelavce in jih vse izročil sodišču, da stvar do temelja preišče in odmeri krivcem zaslužen kaznen.

Izpopolnitev organizirane borbe proti jetiki

Nov rentgenski aparat in novi prostori protijetkega dispanzerja

Maribor, 24. januarja.

Maribor je prvi v naši državi dobil protijetkegi dispanzer, kjer se nudi vsakomur brezplačen zdravniški pregled v evro ugotovitve bolezni na pljučih. Ta dispanzer dosega ni imel lastnih prostorov ter lastnih aparatov za pregled in diagnozo, temveč je samo gostoval sedaj pri tej, sedaj pri onk zdravstveni ustanovi. Končno pa se je le poredilo zagotoviti dispanzerju nove primere prostore, pred vsem pa lasten rentgenski aparat. Dispanzer se bo preselil v nove prostore s 1. februarjem.

Glavna pridobitev dispanzerja je novi rentgen, ki predstavlja najnovejši izdelek tovrstne tehnike. Aparat je izdelan na Češkem in je stal 50.000 din. Prirejen je za pregled notranjih organov in za fotografiranje ter bo za namene dispanzerja v vsakem oziru odgovarjal. Akcijo za lastni rentgen je začel šef Zdravstvenega doma dr. Vrtovec že pred nekaj leti, ko je organiziral posebno nabiralno akcijo za nakup aparata. Ta akcija še traja. Ker pa še ni prinesla dovolj sredstev, je preostanek, ki je bil potreben za nakup aparata, posodila dispanzerju PT-liga. Gotovo pa bo akcija sedaj, ko je pokazala vidne uspehe v obliki novega prepotrebne aparata, imela še večji odmev ter bo močje zbrati

toliko sredstev, da se bo tudi dolg ligi odplačal. Kot smo že poudarili, pomenja novi aparat ogromno pridobitev dispanzerja in važen korak naprej v organizaciji borbe proti jetiki. Predvsem bo sedaj imel dispanzer svoj aparat ves dan na razpolago, imel ga bo tudi vedno pri roki ter bo bo močja stalna kontrola bolnikov. Ker je Zdravstvenemu domu priključena tudi šolska poliklinika, bodo omogočene z novim aparatom tudi serijske preiskave vseh šolskih otrok, kar bo neizmerne važnosti za zdravje mladine. Sedaj bo dispanzer tudi lahko povabil cele ljudske skupine na serijski pregled ne samo iz mesta, temveč tudi iz okolja in širšega okoliša in prav tako bo omogočen skupni pregled podeželske šolske mladine. Takšni serijski pregledi se v naprednih državah organizirajo na zelo obširni podlagi ter se na primer v Nemčiji vsi nekaj let pregled celotnega prebivalstva v državi.

Pa tudi novi ordinacijski prostori pomenjajo za dispanzer velik napredek. Nahajajo se v pritličju Zdravstvenega doma v Koroških ulici. Obstoja je iz treh sob: čakalnice, sobe za rentgen in ordinacijske sobe s separatnim vhomom. Poleg tega je na razpolago še posebna temnica za razvijanje rentgenskih slik. Prostori so veliki, svetli in zračni ter sodobno opremljeni.

Ljubljana v kriminalno-socialni luči

Konec leta 1939 je bilo 87.600 prebivalcev — Čedna zbirka „Boročič-štempljev“ — Poštenost Ljubljančanov

Ljubljana, 25. januarja.

Kakšno sliko nam podaja policija o Ljubljani za preteklo leto? Kakor vsako leto, je tudi letos policijska uprava zbrala razne številke in sestavila splošen pregled o svojem poslovanju. Je to za njo nekak letni obračun, za javnost je toliko zanimiv, ker nam kaže Ljubljano v kriminalnem, socialnem, deloma kulturnem in gospodarskem pogledu, kako so se stvari v mestu razvijale in končavale ali s kriminalom ali pa na druge načine. Ta pregled kaže v gotovem pogledu žalosne perspektive za bodočnost. Naj v splošnem navajamo nekatere zanimivosti.

Poličijska uprava je preteklo leto obravnavala in reševala 10.253 kriminalnih zadev. Rekord so dosegli

Težave z našimi šolami v Argentini

Na področju, ki je dvanajstkrat večje kot Jugoslavija - samo dva učitelja!

Medtem ko pri nas zunaj vlada najhujša zima, imajo v Argentini vroče poletje. Sonce se je odpejalo na jug. In ker je v Argentini zdaj poletje, se je končalo tudi šolsko leto. ter so nastopile velike počitnice. To je dežela, kjer božič praznujejo poleti, ne pa pozimi, kot pri nas na severu. Zdi se pa, da poletni čas ne prinese pravega božičnega razpoloženja, kajti tam v Argentini grede ti prazniki skoraj neopaženo mimo. Tudi ni navada, da bi tam prizigali na božič svečke na dreveskih. Morda zato, ker se ob takšni vročini, kakršna vlada ob teh praznikih, svečke ne bi preveč »podale«, saj kaže živo srebro v toplomeru do 30 stop. vročine, medtem ko se pri nas spreha po drugi strani ničle.

Rekli smo, da je v Argentini zdaj konec šole in je dijaštvo odšlo na počitnice. Ne bi naš končno to tako zanimalo, če ne bi bile v Argentini tudi naše šole. Šole, v katere zahajajo otroci naših izseljencev. Res je, da teh šol na žalost ni mnogo. Le štiri lahko naštejemo. Prva teh šol je srbsko-hrvatska v Buenos Airesu, kjer poučuje gđ. Nikica Defranceski. Preselila se je v Argentino šole pred osmimi meseci, in sicer iz Zagreba. Druga šola je slovenska, tudi v Buenos Airesu. Na njej poučujejo kot učiteljice č. s. Tretja naša šola v Argentini je v Rosariju v pokrajini Santa Fe, kjer živi zelo mnogo naših rojakov. To je mešana slovensko-hrvatsko-srbska šola in na njej poučuje učitelj Slavko Gajer. Tudi ta se je naselil v teh krajih šele pred sedmimi meseci in je prišel iz Zagreba.

Letos prvič šolski izpiti

Letos pa so na teh naših šolah v Argentini imeli prvič tudi končne izpite. Pri njih so bili navzočni tudi starši šolskih otrok, kar pri nas še ni v navadi. Poleg njih so lahko poslušali izpite tudi drugi naši tamkajšnji rojaki in prijatelji šol. Veliko pozornost je vzbudila tudi navzočnost našega poslanika v Buenos Airesu g. dr. Izidorja Cankarja, ki je pokazal tudi v Argentini veliko zanimanje za naše šole in za ljudsko prosveto naših izseljencev sploh.

Za dvoino šolo se morajo otroci učiti

Otroci naših izseljencev, pa ne obiskujejo samo tistih šol, v katerih se uče v domačem jeziku, pač pa poleg tega tudi argentinske. Če imajo pouk v argentinskih šolah dopoldne, hodijo v naše šole popoldne in obratno. Učni predmeti v naših šolah so v glavnem: domači jezik, branje, pisanje, zemljepis in naša domača zgodovina. Razen tega pa v naših šolah delajo tudi domače naloge, ki so jih dobili v argentinskih šolah. Na ta način je doseženo dvojce: skupno lažje rešujejo naloge, drugi pa jih takšno sestavljanje še bolj družijo in jim utrjuje zavest, da so otroci naroda, ki živi daleč onstran morja.

Nujno potrebne nove šole

Uspeh, ki so ga otroci naših izseljencev pokazali pri letošnjih prvih izpiti, je bil izredno dober, če ne naravnost presenetljiv. Za naš izseljski naraščaj to dosti pomeni in mu je tudi v ponos. Ta uspeh nam daje tudi poročilo, da naši izseljenci še ne bodo izgubili vsega, kar jih veže na domovino. Zato pa je tem našim šolam v tujini treba posvetiti tudi največjo pozornost. Škoda je le, da v Argentini, kjer živi izredno mnogo naših ljudi, ni več domačih šol, kot samo štiri. Iz vseh krajev v Argentini, kjer živi kolikaj več naših rojakov, prihajajo prošnje in želje, da bi se tudi tam ustanovile nove domače šole, ker število otrok hitro raste. Če teh šol ne bo, bodo naši otroci tam morali postati Argentinci, ki jih nobena stvar ne bo več vezala na svojo pravo domovino, in ne bodo imeli nič več smisla za slovenski, hrvaški ali srbski jezik.

Se važnejše vprašanje - pomanjkanje učiteljev

Ni pa najtežje vprašanje, kako zgraditi nove šole, pač pa vprašanje, kje dobiti učnih moči. Denar bi se že kje dobil, saj bi naši ljudje radi mnogo žrtvovali za svoje šole, toda učnih moči ni mogoče kar tako kupiti. Iz domovine malokdo želi iti v te kraje, morda tudi zato, ker ima o njih čisto napačno predstavo. Misli najbrž, da tam žive še vedno sami divjaki. Da je v Argentini res veliko pomanjkanje domačih učnih moči, priča najbolje dejstvo, da bi oba nova učitelja, ki sta se pred sedmimi ozir. osmimi meseci preselila v Argentino, morala opravljati službo na ozemlju, ki je dvanajstkrat večje kot Jugoslavija! Učitelj Gajer namerava imeti trimesečne ali štirimesečne šolske tečaje v raznih argentinskih mestih, ker drugače ne gre. Ne bi bilo prav, če bi učil le na eni šoli, za mladino naših izseljencev po drugih krajih pa bi se ne zmenil. Seveda na ta način ne more doseči ravno preveč sijajnih uspehov, vendar pa se je treba vsaj držati načela: bolje nekaj kot nič!

Razstave ročnih del po domačih motivih

Učiteljica gđ. Defranceski je na šoli uvedla — kar je še posebne omembe vredno — tudi ročna dela po naših narodnih motivih. Že zdaj vzbujajo ta dela naših deklic veliko pozornost med Argentinčankami. Vsekakor je to zanje redka posebnost. Ta pozornost in občudovanje je prišlo do izraza posebno na razstavi ročnih del, ki jo je priredila omenjena učiteljica na srbsko-hrvatski šoli v Buenos Airesu. Enake razstave prirejajo tudi slovenske č. sestre na slovenski šoli. Poskrbljeno pa je dalje tudi za poletni oddih naših otrok. Ustanovljene so bile počitniške otroške kolonije za otroke naših izseljencev.

Tudi domovina naj se zgane

Posebnih uspehov na polju našega šolstva v Argentini, kakor seveda tudi drugod v tujini, kjer žive naši ljudje, pa ne bi mogli pričakovati, če bi bila graditev novih šol in skrb za otroke naših izseljencev, prepuščena izseljencem samim in njihovi, čeprav šo tolikšni vnemi. Treba je, da se za to vprašanje nekoliko bolj pozanimajo tudi pristojni činitelji v domovini sami in to važno narodnostno delo po vseh razpoložljivih močeh pod-

Z nemirnega zahoda

Zadnji »pristanek« nemškega letala vrste »Messerschmidt«, ki so ga Francozi zbili na zahodnem bojišču na tla

Da se ladje ne bi preveč zibale...

Novejšje ladje imajo v ta namen že posebne vodne rezervoarje, takomenovane »stabilizacijske tanke in kolesa«

Tudi še tako velike čezoceanske ladje se prav tako zibljejo na valovitem morju, kakor vsaka druga manjša ladja. Tako zibanje postane kaj neprijetno, posebno če traja več časa in posebno za tiste ljudi, ki trpijo na morskimi boleznimi. Da bi se to preprečilo, so na najmodernejših ladjah postavljene posebni rezervoarji za vodo, tako imenovani stabilizacijski tanki, nekatere pa imajo tudi stabilizacijska kolesa.

Ta problem je še posebne važnosti za velike letalske matične ladje, pri katerih je treba čimbolj omiliti zibanje, da se na ta način omogoči odlet in še posebno pristajanje letal.

Stabilizacijsko kolo, ki se z veliko hitrostjo vrti okrog navpične osi, v veliki meri omili naganjanje ladje. Tovrstna naprava na razkošno opremljeni preokooceanski ladji »Conti di Savoia«, je težka kar 560.000 kg. Okrog svoje osi se vrti s hitrostjo 800 obratov na minuto.

Nemška prekomorska velikan »Bremenc« in

»Evropa« imata stabilizacijske tanke. Ko se ladja nagne na eno stran, se voda preliva iz enega tanka v drugega, tako da se vertikalna os ladje stalno obdrži v svojem položaju. Ladja se spušča v globine valov in dviga, ne da bi se nagnila.

Stabilizacijsko kolo in stabilizacijski tanki zavzemajo dosti prostora in so zelo dragi. Posebno stabilizacijsko kolo je zaradi svoje izredne teže in velike porabe pogonske snovi, ker jo morajo vrteti zelo močni stroji, kaj neprimerno.

Tako kolo je izumil nemški inž. Schlinck, prvkrat pa je bilo nameščeno na ameriški ladji. Največjo tovrstno napravo ima »Conte di Savoia« in jo poganja bencinski motor s 480 ks. Motor je zato potreben, da se doseže ogromna hitrost vrtenja, in sicer 600 do 800 obratov na minuto. Čim je omenjena hitrost dosežena, se stroj utavi, a kolo se samo vrti še okrog 3 do 5 ur. Da se taka hitrost vrtenja doseže, je potrebno, da motor deluje najmanj 90 minut.

Pisan drobiž

Neka italijanska tovarna letal izdeluje zdaj nov tip letala, tako imenovano »letalo za vse«. Ta letala so namenjena v prvi vrsti turizmu. Imela bodo po en motor 60 konjskih sil in bodo lahko letela s povprečno hitrostjo 150 km na uro. Takšno letalo bo stalo 28.000 lir.

Vojaki nekaterih oddelkov finskih čet, ki do zdaj z uspehom odbijajo sovjetske napade na bojišču severno od Ladoškega jezera, pripovedujejo, da so videli velikega angela z razprostrtimi rokami, kako leti proti sovjetskim postojankam in ščiti Finsko. Nad 600 vojakov iz raznih manjših oddelkov je poročalo o tem svojim poveljnikom in vsak od njih je na svoj način pripovedoval, kako je videl tega velikega belega angela. Naj ljudje tolažijo ta dogodke kakorkoli, dejstvo je, da se novica o tej prikazni širi hitro med vse vojaštvo in da vojaki govorijo samo o tem. Ob tej priliki se je treba spomniti na podoben primer, ki se je dogdil med britansko-francoskimi četami na francoskem bojišču za časa svetovne vojne.

Zaradi potresa, ki je zadel Turčijo, veliko število vernikov za letošnji praznik kurban-bajram ni zaklalo kot običajno kurbana (ovce), pač pa je darovalo odgovarjajočo vsoto denarja za tiste, ki jih je prizadel potres. Tisti, ki so se držali svoje tradicije, so poslali zaklane ovce po potresu prizadetim rojakom. Te praznike so bile vse džamije polne vernikov.

Že dva dni divjajo nad Švedsko strahoviti viharji in snežna burja, zaradi česar je povsod v

državi ustavljen promet. Več tisoč avtobusov je zamevanih na cestah, kajti snega je padlo že 4 m. Razen tega so zaledenela tudi skoro vsa pristanišča.

Program radio Ljubljana

Cetrtek, 25. jan.: 7. Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi in poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12. Valčkovi kralji (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13. Napovedi — 13.02 Operni trio — 14. Poročila — 18. Priljubljeni napevi (Radijski orkester) — 18.40 Slovensčina za Slovence (dr. R. Kolarič) — 19. Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura: Ministrstvo za telesno vzgojo (Bgd) — 19.40 Objave — 19.50 Deset minut zabave — 20. Reprodukiran koncert simf. glasbe — 21.15 Samospevi Tončke Marolt-Suštarjeve, pri klavir. in prof. P. Sivie — 22. Napovedi, poročila — 22.15 V odhiti igra Radijski orkester.

Petek, 26. jan.: 7. Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi in poročila — 7.15 pisan venček veselih zvokov (plošče) — 11. Šolska ura: Svetovavska proslava (II. drž. dokl. mešč. šola) — 12. Po naših krajih in gajih (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13. Napevi — 13.02 Opoldan koncert Radij. orkestra — 14. Poročila — 16. Zenska ura: Pogovor o vzgojni posvetovalnici — 18.20 Citraške točke (plošče) — 18.40 Francosčina (dr. St. Lehen) — 19. Napovedi in poročila — 19.30 Nac. ura: Vzhod in zahod v naši umetnosti (d. Midrag Grbič, Zgd) — 19.40 Objave — 20. Koncert Radij. orkestra — 21. Klavir. koncert sodobna portugalska glasba (prof. L. M. Škerljane) — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Originalna švicarska godba (Bratje Mal-nšek).

Drugi programi

Cetrtek, 25. jan.: Belgrad: 20.30 Svetovavski koncert — Zagreb: 20.30 Madrigalisti — Bratislava: 21.20 Nar. koncert — Sofija: 20. Vok. in instr. koncert — Angleske postaje: 30. Ork. in zbor — Bernomünster: 20.40 Ork. koncert — Budimpešta: 20.10 Operni orkester — Bukarešta: 20. Filh. koncert — Stockholm: Hôrby: 19.30 Simf. koncert, 20.45 Kabaret — Trst-Milan: 17.15 Vok. koncert, 22. Koralni koncert — Rim-Bar: 22.30 Violina — Florencia: 18. Operetna glasba, 31. Verdijeva opera »Rigoletto« — Oslo: 20. Danska glasba — Poste Parisien: 22.10 Havajske kitare, 23.15 Francoska glasba.

A. G. Barrilli

DVE BEATRICI

»Tudi to lahko napravimo. Ogródje ponesrečene ladja nam bo zelo prav prišlo. Okrog trdnjave pa lahko skopljemo globok jarek. Se hujših sovražnikov kot so Karibi, se ne bomo ustrašili.«

»S kakšno lahko to znate odstraniti vse težave. Načrt je zelo dober; premisliti hočem še nekoliko o tem. Koliko bi vas bilo pripravljenih ostati?«

»Ne morem vam še povedati natančno; a zdi se mi, da gotovo dve tretjini mornarjev z admiralske ladje.«

»Jaz pa si nisem upal niti misliti na takšno rešitev!«

»Mislite sedaj nanjo; ali še bolj, uresničite jo čimprej.«

»Prav imate: vendar pa je še ena težava. Razumljivo je, da ne morem pustiti mornarjev in vojakov brez poveljnika. Vprašati moram svoje častnike, če je kdo izmed njih voljan ostati tu. Če bi smel ravnanj po svojem srcu, bi imenoval za poveljnika vas ali vašega tovariša. Dobro vem, da nista navadna mornarja, kakor se delata.«

»Rad bi vam povedal svoje pravo ime,« je v zadregi dejal Damjan. »A obljubil sem, da ostanem Damjan, dokler me moj prijatelj ne odveže obljube.«

»Nočem poizvedovati za vajino skrivnostjo. Omenil sem to je zato, da vam pojasnim, kako mi je žal, da vam ne morem ustvariti položaja, kakršen vam pritiče, medtem ko ste vi pripravljeni na tako veliko žrtev.«

»Ah, ni tako zelo velika. Sit sem že Evrope.«

»Razumem;« je dejal admiral. »Trpljenje?«

»Tudi če sem imel kaj podobnega, sem se sedaj že vsega znebil. Moj prijatelj je pa ravno nasprotnega značaja. Vedno žaluje in bo menda žaloval še po smrti. Samo v eni stvari se strinja: v ljubezni do vas, gospod admiral in v občudovanju dejanja, katerega ste zamenjali v udeleževanju. Mnogokrat misliva o tem, kaj bodo rekli v Evropi, ko se vrnete kot odkritelji novega sveta.«

»Misliti si morata tudi, da vladarja ne bosta zadovoljna, ker sem odkril le nekaj majhnih otokov, kjer prebivajo divjaki. Če pa pridem nekdo drugi pred menoj v Španijo...«

»Alfonzo Pinzon, kaj ne?«

60

»Da;« je odvrnil admiral. »Če se oni ubežnik vrne pred menoj, bodo njega slavili kot odkritelja.«

»Tudi to je mogoče; a ko se vrnete vi, bodo gotovo spoznali svojo zmoto. Saj bodo pričali za vas mornarji dveh ladij in med temi je tudi brat pobeglega kapitana.«

»Treba bo torej odrediti čimprej. Opazil sem, da se veter spreminja po nekih stalnih zakonih. Ko smo pluli iz Evrope, je pihal od vzhoda proti zahodu. Sedaj pa že nekaj dni piva v nasprotno smer. Izrabiti moramo priliko, ker drugače bomo morali ostati tu še bog ve koliko časa ali pa obiti sredi Oceana.«

»Odločite se torej hitro. V par dneh lahko prenesemo dele razbite ladje na suho in zgradimo trdnjavo.«

»Dobro torej. Jutri bomo zopet govorili o tem.«

Naslednjega dne se Kolumb zbral vse častnike in krmarje obeh ladij. Predložil jim je neprijeten položaj, če bi se vsi morali vrniti na edini ladji, ki je ostala. Povedal jim je, da namerava napraviti na otoku Haiti nekako postojanko z nekaterimi mornarji in častniki, ki bi bili pripravljeni ostati. Z ostanki admiralske ladje bi zgradili trdnjavo, v katero bi postavili topove s ponesrečene ladje. Pustil bi jim tudi dovolj živeža in streliva. Prizadeval si bo, da se čimprej zopet vrne iz Evrope, medtem pa bodo oni preiskali otok in vse vire bogastva. pridobili si bodo mnogo zlata, v zameno za raznovrstno blago, ki so ga še imeli na »Nini« in ki so ga rešili s ponesrečene ladje. Naučili se bodo jezika domačinov in bodo mogli voditi prihodnjo ekpedicijo.

Vsem je bil njegov predlog zelo všeč; bolj kot si je mogel predstavljati. Mnogi so radevolje pristali na to, da ostanejo na otoku. Damjanove napovedi so se popolnoma uresničile.

IX. poglavje.

Kmalu po tem razgovoru je admiral sporočil tudi mornarjem svojo odločitev. Velikansko navdušenje je zavladalo med njimi; kar vsi so hoteli ostati na otoku.

Ko se je navdušenje poleglo, jim je admiral naročil, naj se lotijo dela. Nikoli še niso izvršili njegovega povelja s tolikim veseljem. Nekateri so se spravili na razbito ladjo in jo začeli razdirati. Tudi domačini so se jim pridružili in vlekli posamezne dele ob obrežje.

Kolumb pa je medtem zopet odšel v vas, da izroči poglavarju svoj načrt. Povedal mu je, da hoče pustiti nekaj svojih ljudi na otoku,

da ga bodo branili pred napadi krvoločnih Karibov. Kmalu pa se bo zopet vrnil, z večjim številom ladij in s še večjo množino lepih darov, ki so rdečim ljudem tako zelo všeč. Guakanagariju je bil njegov načrt zelo všeč. Veselil se je ob misli, da bo nekaj nebeskih sinov ostalo v njegovi bližini in da bo dobri poglavar z zlatimi lasmi kmalu zopet prišel k njemu. Tudi domačini so bili zelo veseli te odločbe. Plešali in skakali so okrog Kolumba, ko je ta skupno z Guakanagarijem iskal kraj, kjer bi zgradili trdnjavo.

Sonce se ni zašlo, ko so mornarji s pomočjo domačinov že znosili ves les ponesrečene ladje na griček, ki ga je Kolumb izbral in ki ni bil daleč od Guakanagarijeve naselbine.

Medtem ko je gradnja trdnjave lepo napredovala, je prispelo nekaj domačinov z druge strani otoka, ki so pripovedovali, da se je na vzhodnem delu otoka ustavil ob izlivu reke velik čoln z belimi peruti. Kolumbu se ob tej novici zažarele oči od veselja. Oni veliki čoln je bila brez dvoma »Pinta«, ona »Pinta«, o kateri je mislil, da že plove proti Evropi.

Prosil je Guakanagarija, naj mu da enega izmed najhitrejših čolnov in več veslačev. Enemu izmed častnikov je izročil pismo za Pinzona, v katerem mu ne očita nepokorščine, pač pa mu ukazuje, naj se mu takoj pridruži.

Čoln se je po treh dneh vrnil in odposlanec je poročal, da je plul ob obali štirideset milj proti vzhodu, ne da bi srečal »Pinto« ali pa kaj slišal o njej. Medtem so pa prihajali domačini od vseh strani in poročali o velikem čolnu z labodjimi peruti. Kolumb pa tem poročilom on hotel več verjeti in se mu ni zdelo uместno, da bi mornarji izgubljali čas z jekanjem nedosegljive ladje, ko pa se je tako mudilo za zgraditve trdnjave.

Njegov položaj je bil zelo težaven, ker mu je ostala samo »Nina« za vrnitev v Evropo. Če je »Pinta« zbežala in dospe pred njim v Španijo, bo Pinzon deležen časti, katere pritiče njemu; a kar je še hujše, njemu bo onemogočeno drugo potovanje. Če pa se je »Pinta« potopila, je bil njegov položaj še težavnejši; kajti od treh ladij, ki so mu bile zaupane, mu je ostala le najmanjša. Izid negove ekpedicije je bil odvisen od negotove vrnitve malovredne ladje. In če se tudi potopi? Z njim izgine v moreke globine velika skrivnost.

Nevarnost je bila velika; a vsako odlašanje je to nevarnost še povečalo. Treba je bilo torej pohiteti z delom. Če je »Pinta« res v bližini, bodo gotovo še prispela poročila o njej.